

H.-val a parton

Később mesélné, gondoltam, néhány nappal később, amikor már a partra járna reggelente, egy hosszabb séta után a padra ülne, és csak a vizet nézné, az ezüstösen kéklő vizet, a térdén könyv heverne;

egyszerre, egyik napról a másikra lett elege mindenből, mesélné, egyetlen perc alatt telt be a pohár, és ebben a percben véget vetett, egyszer és mindenkorra véget vetett az egésznek, mondaná, és fel se pillantana a vízről;

aztán megmozdulna, a térdén pihenő könyvről felemelné a kezét, hogy egy gesztenyeszőke hajtincset megigazítson, gondoltam;

véget vetett az egymásra torló „kapcsolatoknak”, mondaná, megszabadult a ki tudja hányadik férfitől, és eltökélte, hogy nem bonyolódik többé efféle vonzalmakba, másképp akarja tölteni az idejét most már, másképp, de jobban, mint addig, ezt egyszer s mindenkorra elhatározta, a parton sétál majd, vagy olvas – mert ez is csak akkor jutott eszébe, az olvasás, és hogy milyen jó lenne olvasni végre egy szép regényt, egy kedvére való, gyönyörű történetet, mondaná, gondoltam;

szakított tehát, és a rákövetkező éjjelen nyugodtan aludt és mélyen, hosszú idő után végre kipihente magát, szinte újjászületve ébredt;

megmosdott, majd zsebébe könyvet csúsztatva kisétált a partra, volt ideje, majdnem másfél óra, ami az ő esetében sok, nagyon sok idő, ráadásul úgy sétálgatott le-fel az üres parton azon a szokatlanul enyhe novemberi reggelen, a gyorsan felszálló ködben, mintha még több ideje lenne, könyvedén sétált, sokáig, és utána leült egy padra, elővette a könyvet, felütötte valahol, beleolvasott, és alig tudta abbahagyni;

attól kezdve minden reggel elsétál ide, ehhez a padhoz, mesélné, gondoltam;

60 olvas néhány oldalt, vagy csak ül és a vizet nézi, a hullámokat;

figyeli, mit tud kezdeni egymással a víz és a szél;

valamiért a másik irányba indulnék el aznap, nem az erdős partszakasz felé, hanem az egykori promenád és az egykori padsor irányába, „padsor”, mondom, pedig csak néhány pad maradt meg, három vagy négy, ahogy vesszük, a többit széthordták tűzifának, ülni pedig ezek közül is csupán az egyik lehetett, ezen olvasott H. azon a gyengéd reggelen, amelyen találkoztunk;

azelőtt soha, senkit nem szólítottam le utcán, nem mintha nem lett volna rá alkalom, mert lett volna néhány, de nekem ilyen helyzetben elég volt belül, képzeletben végigjátszani a történetet – sokáig ugyanis azt hittem, hogy a valóságnál kiszámíthatóbb, és így megbízhatóbb a képzelet;

nem szólítom meg, gondolnám azon a langyos reggelen, sőt biztosra venném, hogy nem, tudnám előre, hogy nem fogok megállni, pedig már messziről, alighogy észrevenném, szaporábbá válna a szívverésem, és ez a hevesség csak tovább fokozódna, amikor a közelébe érve a térdén heverő könyvet is észrevenném;

csukottan, borítóval lefelé fordítva feküdne a könyv H. keresztbe tett lábán, de még így is, a hátlapról is felismerném, amikor mellé kerülnek, hiszen a legkedvesebb könyvem lenne, a kedvenc kisregényem, ráadásul nem fordításban, hanem német eredetiben, épp ugyanaz a kiadás, amely nekem is megvan, és amelyet már rongyossá olvastam az évek során – és ez volna a döntő mozzanat, ez a puha fedelű, sötétbordó könyv, amely miatt ezúttal kivétel tennék, és ez egyszer nem csak magamban játszánám le a történetet, megállnék mellette és megszólítanám, gondoltam;

november közepe, egy szokatlanul enyhe nap a zavaros őszben, és az én szapora légzésem és felgyorsult szívverésem;

megállnék és megszólalnék, a könyv címét mondanám, *Die Verwandlung*, mire ő szó nélkül emelné fel a térdéről, és mutatná a borítót felém, hogy igen, eltaláltam;

a kedvenc könyvem, mondanám, és hogy neki is tetszik-e, kérdeném;

nem értené, amit mondok, csak nézne rám, rezzenetlenül tiszta tekintetével;

akkor összeszedném magam, átváltanék a hivatalos nyelvre, és elismételném még egyszer, ezúttal valamivel okosabban: sokak szerint a legnagyobb és legszebb könyvek egyike, ő is így gondolja, kérdeném;

nem tudja, válaszolná, még nem ért a végére – esetleg kérdezzem meg másnap, ha még érdekelni fog, tenné hozzá, és a hangjától csak még jobban megszedülne;

ha itt lesz, mondanám, és erre jövök én is, feltétlenül megkérdelem;

igen, itt lesz, ebben biztos lehetek, felelné, és közben visszafektetné a könyvet a térdére, én pedig hevesen verdeső szívvel kocognék tovább, és egyre csak azon járna az eszem, hogy mintha egy nem egészen hétköznapi találkának lett volna ez egy nem egészen hétköznapi megbeszélése;

arra mennék hát másnap, és ő ott lenne, természetesen;

ezután többször is találkozánk, gondoltam, és mindig ugyanígy, reggel, azon az egyetlen kellemes, késő őszi héten;

hamarosan megtudnám tőle, hogy a zavargások idején érkezett;

ő nevezné így, hogy „zavargások”, és mondana hozzá egy hasonlatot is a vízfelszínről, egy érzékletes hasonlatot a hullámokról és a vízfelszín simaságáról, gondoltam, majd hozzátenné, hogy a szép többnyire nem tart sokáig, de nyom nélkül nem múlik el, ezt mondaná, ennél azonban selymesebben, érzékenyebben, valahogy sokkal plasztikusabban megfogalmazva, gondoltam, és meg is kérdezném tőle, hogy nincs-e köze a képzőművészethez;

mielőtt eljött otthonról, válaszolná, azaz mielőtt az utolsó mentőalakulattal elhagyta az ostromlott várost, azelőtt igen, még volt köze a képzőművészethez;

egészen pontosan a szobrászathoz volt köze akkoriban, abban az előző életében, a szobrászathoz és egy festőhöz tulajdonképpen, mondaná, gondoltam;

miután azonban elkerült onnan, és ebbe a látszólag háborítatlan városba hozták, hátat fordított a szobrászatnak, hátat fordított a szobroknak és a festőnek is, és lényegében mindennek, mondaná nyugodtan, hallani sem akar semmiről, amihez korábban kötődött;

most kozmetikusként dolgozik, folytatná rövid szünet után, kozmetikus lett ebben az új életében;

csak később ébredt rá, hogy amikor így döntött, vagyis amikor az arcok, az állak, a nyaktájak kenegetését választotta, akkor mégiscsak hagyott egy szűk átjárót az előző élete, a szobrászat felé, mert valóban úgy érzi folyton, mintha szobrok fejét formázná, a krémes arcápolással mintha a végső simításokat végezné egy művén;

persze, ugyanarról szól mindkettő, ugyanazt szeretné a kozmetika és a szobrászat, megállítani azt, amit legfeljebb elodázni lehet;

november vége, az utolsó enyhébb napok az őszben;

a tóparton beszélgetnénk, és ezúttal a víz színéről mesélné, gondoltam, mert más ez a szín minden reggel, sok tényező függvényében, az ég színe is belejátszik, a nap lüktetése és a felhők mélye, de hozzávegyül a tisztaság, a hőmérséklet, és ahogy mindez találkozik a széllel;

a bordó könyvről is beszélne, a szerzőnek, mondaná, meg kellett volna írnia a mű párját, valamiképp a kiegészítőjét, amelyben a főhős arra ébred egy borongós reggelen, hogy nem ő, hanem körülötte a többiek változtak át, ízelt lábú, szelvényes testű, fekete szőröcskékkal tűzdelt lényé lett mindenki más, egyedül ő nem – ez jutott eszébe, amikor elolvasta a kisregény utolsó mondatát, amelyben a főhős húga üdén és frissen nyújtózkodik fiatal testével, mert szerinte ebben az utolsó mondatban és ebben az utolsó mozdulatban ez a verzió, ez a fordulat is benne van, mondaná, gondoltam;

ijesztő, felelném eltűnődve;

nem, nem ijesztő, válaszolná, éppen ellenkezőleg, a legmegnyugtatóbb fordulat, mert ha arra gondol, hogy mi mindent tesznek, nagyon is megnyugtató, nagyon is felszabadító fordulat, hogy rovarok, és nem emberek, mondaná, gondoltam;

a parton ülnék és beszélgetnék, hosszú szünetekkel;

de többnyire csak a tavat néznék, a hullámokat, a felszín borzolódását és a folyton változó árnyalatokat – mintha a víz közölné valamit, és rögtön utána az ellenkezőjét is állítaná, vagy mintha kimondana valamit, majd a következő percben vissza is vonná;

ugyanazt pedig soha nem mondja kétszer, gondoltam.